ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

Кафедра публічного управління та публічної служби

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-педагогічної роботи
_____ І.С. Чорнодід
"31" серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

підготовки **бакалаврів**
(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність **D4 «Публічне управління та адміністрування»**
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма **Публічне управління та адміністрування**

Факультет **Юридичний**
(назва факультету)

Київ – 2026

Робочу програму навчальної дисципліни «Філософія» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування», та відповідних нормативних документів.

Розробник:
Павлов В. Л., кандидат філософських наук, доцент.

Погоджено:
Гарант освітньої програми _____ Я.В. Качан

Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри публічного управління та публічної служби
Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління та публічної служби

_____ Я.В. Качан

«28» серпня 2026 року

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

Декан юридичного факультету _____ Я.В.Журавель

"28" серпня 2026 року, протокол № 1

Схвалено науково-методичною радою Академії
Протокол від "31" серпня 2026 року № 1

Голова _____ І.С. Чорнодід

"31" серпня 2026 року

© АПСВТ, 2026 рік
© Павлов В. Л., 2026 рік

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена на основі Національної рамки кваліфікацій України, «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин та туризму» від 07 квітня 2026 року, Протокол № 7, освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня підготовки за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» та інших відповідних нормативних документів.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність та спеціалізація, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальноїдисципліни</td></tr>
<tr><td>Денна форма навчання</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів: 3</td><td>Галузь знань:
D Бізнес, адміністрування та право</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="6">Спеціальність:
D4 Публічне управління та адміністрування</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2;
самостійної роботи студента – 4.

Тижневих годин для заочної форми навчання:
аудиторних – 8;

самостійної роботи студента –</td><td rowspan="11">Освітньо-кваліфікаційний рівень:–
бакалавр</td><td>20 год.</td><td>12 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>10 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>72 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю
екзамен</td></tr>
</table>

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет дисципліни — відношення «Людина – Світ».

Мета дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти зі специфікою світоглядного освоєння людиною дійсності, історією виникнення і розвитку релігії, філософії та логіки, провідними філософськими течіями, основними проблемами і понятійним апаратом релігієзнавства, філософії і логіки, формування у юнаків та дівчат теоретичного мислення,

здатності застосовувати отримані знання на практиці.

Завдання дисципліни:

1. Навчити здобувачів вищої освіти самостійно орієнтуватись в палітрі філософських та релігійних напрямів, течій, шкіл.
2. Ознайомити їх з основами логіки як науки про закони і форми правильного мислення.

3. Сформувати вміння співвідносити світоглядні ідеї та теорії з практикою суспільного життя, діяльністю класів і соціальних груп, політичних партій, етнічних об'єднань тощо.

4. Створити належну теоретичну та методологічну основу для вільного світоглядного самовизначення кожного юнака і дівчини.

3. Очікувані результати навчання

Освоєння здобувачами освіти дисципліни «Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка)» спрямоване на формування у них відповідних компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування»:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, європейської спрямованості розвитку України, необхідність його сталого соціального розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним у процесі аналізу соціально-управлінських процесів.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема у сфері соціального розвитку та публічного управління.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії, у тому числі у роботі з різними соціальними групами.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування, зокрема з проблем соціального розвитку.

Програмні результати

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства, з урахуванням особливостей соціального розвитку.

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування, з урахуванням європейської спрямованості розвитку України.

ПРН11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

4. Зміст навчальної дисципліни

<u>Модуль 1. Філософія як форма духовно-практичного освоєння</u>

людиною світу

Тема 1. Філософія, коло її питань, роль у житті людини і суспільства

Людина і світ – дві сторони існування дійсності. Освоєння світу – умова комфортного буття людини у ньому. Основні способи освоєння: пізнавальний, практичний, духовно-практичний.

Місце і роль знання та світогляду в людській життєдіяльності. Сутність і структура світогляду (його рівні: світовідчуття, світосприйняття, світорозуміння і змістовні блоки: світоглядні знання, світоглядні переконання, світоглядні принципи). Буденний і теоретичний світогляд. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, філософський, науковий. Основні характеристики міфологічного та релігійного світогляду. Світові релігії.

Філософія як форма духовно-практичного освоєння людиною світу і критична рефлексія над основами буття, пізнання, практики, оцінювання. Основні підходи в пошуку відповідей на питання про причини виникнення філософії. Типи філософування.

Предмет і змістовне поле філософії. Філософія як знання, світогляд, форма суспільної свідомості. Особливості філософського знання (знання про загальне, його аргументованість, плюралістичний характер). Природа і специфіка філософських категорій. Історичні форми постановки і вирішення основного філософського питання. Матеріалізм, ідеалізм, дуалізм. Гностицизм і агностицизм. Проблема методу у філософії.

Структура філософського знання (історія філософії, онтологія, гносеологія, філософська антропологія, соціальна філософія та ін.). Логіка, етика, естетика як філософські форми знання. Зв'язок філософії з наукою, мораллю, мистецтвом. Її місце і роль у житті людини і суспільства. Основні функції філософії. Вплив на формування світоглядної, методологічної і професійної культури студентів.

Тема 2. Історія філософії як процес становлення і функціонування філософської проблематики

Історія філософії – процес розвертання філософської думки у часі та просторі і структурний компонент філософського знання. Авторський характер філософських вчень і об'єктивність історико-філософського процесу. Проблема періодизації філософії: критерії та основні підходи.

Зміна об'єкта філософської рефлексії в історії філософії: природа, людина, буття, пізнання та його методи, Бог, дух, суспільство, наука, текст, технології.

Філософська думка у Древній Індії та Древньому Китаї. Антична філософія. Філософія європейського Середньовіччя і епохи Відродження. Філософія Нового часу. Класична німецька філософія. Філософія в Україні.

Класична, некласична і постнекласична філософія. Емпіризм, раціоналізм та ірраціоналізм у філософії. Хвильовий характер присутності природничонаукової та соціогуманітерної проблематики у філософії.

Тема 3. Діалектика та її альтернативи

Історичний контекст терміну «діалектика». Її місце в структурі філософії. Діалектика як філософська теорія розвитку і метод.

Змістовне поле діалектики. Поняття зв'язку, відношення, розвитку. Всезагальний характер взаємозв'язку явищ дійсності. Прогрес, регрес, колообіг як прояви спрямованості змін і розвитку. Об'єктивна та суб'єктивна діалектика.

Принципи, закони і категорії діалектики як форми буття її знання про зв'язки і

розвиток. Категорії сутності і явища, змісту і форми, причини і наслідку, можливості і дійсності, необхідності і випадковості.

Закон єдності і боротьби протилежностей. Категорії тотожності, відмінності, протилежності. Суперечність як єдність і боротьба протилежностей. Види суперечностей. Суперечність – джерело розвитку. Взаємодія протилежностей і гармонія. Роль суб'єктивного чинника у ствердженні гармонії.

Закон взаємного переходу якісних і кількісних змін. Категорії властивості, якості, кількості, міри. Поступовість і стрибки в розвитку. Співвідношення еволюційного і революційного в розвитку. Поняття перехідного стану.

Закон заперечення заперечення. Категорія заперечення. Відмінність діалектичного і метафізичного заперечення. Заперечення і наступність, спадковість, повторюваність у розвитку. Взаємозв'язок циклічності та спіралевидності в розвитку.

Єдність і взаємозв'язок основних законів діалектики. Закони діалектики як закони пізнання.

Альтернативи діалектики: метафізика і негативна діалектика. Історія виникнення терміну «метафізика». Його багатозначність: синонім терміну «філософія», розділ філософії, філософський метод. Основні характеристики метафізики як філософського методу. Суть негативної діалектики. Софістика, еклектика і догматизм – прояви метафізичного стилю мислення.

Тема 4. Буття, субстанція, матерія в контексті філософських знань

Поняття і категорії як форми (ступені) пізнання людиною світу. Системний характер філософських термінів. «Буття», «субстанція», «матерія», «свідомість» – базові філософські категорії.

Абстрактний зміст категорії «буття», її місце у філософуванні. Життєві корені та філософський смисл феномену буття. Відмінність філософського і конкретно-наукового розуміння буття. Буття світу – передумова його єдності (єдності різноманітного). Буття, небуття, ніщо. Буття та існування. Онтологія – вчення про буття. Концепції буття в історії філософії.

Проблема субстанції. Монізм (матеріалістичний та ідеалістичний), дуалізм і плюралізм як філософські принципи трактування субстанції. Залежність філософських поглядів на субстанцію від рівня розвитку науки.

Матерія як субстанція. Еволюція поглядів на матерію в історії філософії. Філософське і конкретно-наукове розуміння матерії. Види матерії (речовина і поле). Основні характеристики матерії.

Рух як спосіб існування матерії. Рух і спокій, рух і розвиток. Основні форми руху, їх якісна відмінність та внутрішній взаємозв'язок. Рух і енергія.

Простір і час як форми існування матерії. Фізичні і соціальні виміри простору та часу.

Тема 5. Свідомість як відображення і діяльність

Основні підходи у філософії до питання про співвідношення матерії і свідомості. Взаємозв'язок і протилежність цих утворень.

Неможливість розуміння свідомості без осмислення історії її становлення та розвитку. Відображення як атрибут матерії. Основні рівні відображення (нежива природа, жива природа, суспільство). Особливості відображення на кожному з цих рівнів. Виникнення психіки. Специфіка відображення у високорозвинутих тварин.

Біологічні передумови та соціальні чинники виникнення і розвитку свідомості. Свідомість – вища форма відображення. Знання – спосіб існування свідомості. Основні характеристики свідомості. Її структура (свідоме, підсвідоме, несвідоме) та механізм функціонування.

Основні форми психічної активності людини (мислення, пам’ять, воля, емоції) та їх відмінність від форм психічної активності у тварин. Взаємозв’язок чуттєвого і раціонального. Свідомість і мова. Основні раціональні форми відображення (поняття, судження, умовивід). Активний характер свідомості. Феномен випереджаючого відображення (ідеального конструювання майбутнього). Самосвідомість. Творчість. Духовне виробництво. Проблема штучного інтелекту.

Індивідуальна, групова і суспільна свідомість. Взаємозв’язок і специфіка цих видів свідомості. Проблема їх суб’єкта. Структура суспільної свідомості: сфери (суспільна психологія, ідеологія, наука), форми і рівні (буденний та теоретичний). Особливості взаємодії суспільного буття і суспільної свідомості.

Модуль 2. Теоретико-практичний контекст філософського, релігійного та логічного знання

Тема 6. Проблема людини у філософії

Антропоцентризм філософської рефлексії. Співвідношення понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість». Взаємозв'язок людини, природи і суспільства.

Основні концепції походження людини (релігійна, еволюційна, космологічна). Сутність і основні чинники антропосоціогенезу.

Діалектика біологічного і соціального в людині. Діяльнісний спосіб її буття. Діалектика свободи і необхідності в життєдіяльності людини. Проблема самореалізації «Я». Феномен відчуження. Самоцінність людського життя. Життя, смерть і безсмертя як виміри буття людини у світі. Проблема сенсу людського життя.

Людина і людство. Планетарна спільність долі людства. Відповідальність за його майбутнє. Роль особи в історії.

Філософська антропологія як розділ філософського знання. Специфіка трактування людини у класичній, некласичній і постнекласичній філософії. Проблема гуманізму та шляхи її вирішення в історії філософії.

Тема 7. Суспільство: основи філософського аналізу

Суспільство і природа як синергетичні підсистеми об'єктивної реальності. Природа – умова функціонування суспільства. Основні варіанти вживання терміну «природа» у філософії: широке розуміння слова, вузьке розуміння слова, «друга» природа.

Сутність і основні характеристики суспільства. Поняття суспільних відносин, їх первинний і вторинний рівні. Базис і надбудова. Феномен соціального. Культура як концентрований вираз досягнень суспільства. Проблема побудови теоретичної моделі суспільства (натуралізм, ідеалізм, матеріалізм).

Виробництво і споживання як сторони функціонування суспільства. Ведуча роль виробництва. Види виробництва, їх діалектика. Спосіб виробництва матеріальних благ, його роль в житті суспільства. Структура способу виробництва. Механізм взаємозв’язку продуктивних сил і виробничих відносин.

Джерела і спонукальні сили суспільного розвитку. Взаємозв’язок суб’єктивного і об’єктивного в суспільстві. Його соціальна структура. Демографічний чинник. Поняття суб’єкта суспільного розвитку. Рід, народність, нація, клас, політична партія, конфесія, народ. Специфіка функціонування суспільних законів. Розвиток суспільства як природно-історичний процес.

Єдність та багатоманітність історичного процесу. Явище глобалізації. Діалог як спосіб співіснування різних соціальних і культурних систем. Проблема періодизації людської історії (натуралістичний, соціологізаторський, формаційний, цивілізаційний підходи).

Проблема спрямованості суспільного розвитку. Типи соціальної динаміки. Концепції

суспільного прогресу, регресу, колообігу, «кінця історії». Проблема сенсу історії.

Тема 8. Філософські виміри гносеології та епістемології

Пізнання як відображення і пізнання як ідеальне конструювання дійсності. Гносеологія – розділ філософії. Види пізнання (буденне, позанаукове, ненаукове, наукове). Процесуальний характер пізнання. Основні філософські парадигми пізнавального процесу (метафізичний матеріалізм, ідеалізм, марксизм, герменевтика). Агностицизм.

Суб'єкт і об'єкт пізнання, особливості їх взаємозв'язку і взаємодії. Об'єкт і предмет пізнання. Рівні пізнання (емпіричний, теоретичний). Форми пізнання (чуттєві, раціональні). Сенсуалізм і раціоналізм.

Поняття методу і методології пізнання. Класифікація пізнавальних методів. Інтуїція. Місце і роль практики в пізнанні.

Істина – мета пізнання. Її основні характеристики. Процесуальність істини. Феномен розуміння. Догматизм і релятивізм. Критерії істини. Істина і правда. Істина, ймовірність, хиба, омана. Специфіка істини у філософії і науці, соціальному пізнанні. Істина як цінність. Основні концепції істини (кореспондентська, когерентна, прагматична, релігійна, постмодерністська)

Наука як вид діяльності, спеціалізована форма пізнання та соціальний інститут.

Епістемологія – знання про функціонування знання, його структуру і типологію. Співвідношення понять «інформація» та «знання». Взаємозв’язок історичного поступу людства і зростання обсягу знань та їх глибини. Важливість ефективного оперування знаннями та їх використання. Проблема критеріїв структуризації і типологізації знань. Знання і мова. Цінність знання.

Тема 9. Релігія як соціальне утворення

Природа і сутність релігії. Її гносеологічні, психологічні та соціальні корені. Релігія — історичний тип світогляду і форма знання. Співвідношення релігії та релігійного світогляду. Світогляд релігійний і світогляд атеїстичний. Місце і роль віри в релігії. Віра релігійна і віра світська.

Релігія, Церква, держава, конфесії.

Релігія як соціальне утворення і як особистісний вибір людини. Свобода совісті. Привабливість релігії. Її сильні та слабкі сторони.

Різноманітність проявів релігії. Національно-державні релігії: конфуціанство, джайнізм, даосизм, синтоїзм, іудаїзм.

Світові релігії:

а) Християнство. Особистість Ісуса Христа та сутність його вчення. Апостоли, їх проповідницька діяльність. Біблія (Старий і Новий Завіт). Розкол християнської Церкви. Православ’я, католицизм, протестантизм.

б) Буддизм. Особистість засновника буддизму — Сіддхартхи Будди. Чотири «істини» буддизму. Закон карми і етика буддизму. Головні школи буддизму. Ламаїзм.

в) Іслам. Засновник ісламу — пророк Мухаммед. Коран — свята книга мусульман. Халіфат і розповсюдження ісламу. П’ять «стовпів» ісламу: сповідання віри, молитва, піст, податок на користь бідних, паломництво. Основні догмати ісламу. Шаріат та його норми. Головні течії ісламу.

Релігія в системі культури. Релігія і філософія. Релігія і наука. Релігія і мораль. Релігія і політика. Теологія і релігієзнавство.

Місце і роль релігії в історії суспільства. Особливості її існування у сучасному соціумі. Релігія в Україні: історія та сучасність.

Тема 10. Логіка — наука про закони і форми правильного мислення

Поняття відображення. Свідомість — вища форма відображення. Мислення — процес існування свідомості. Мислення і мова.

Мислення як об'єкт логіки. Аристотель — основоположник логіки. Логіка формальна, математична, діалектична. Логічне знання — умова досягнення істини в процесі міркування.

Основні форми мислення: поняття, судження, умовивід.

Особливості поняття. Його зміст і обсяг. Види понять за змістом та обсягом. Відношення між поняттями (порівняльні і непорівняльні, сумісні і несумісні). Логічні операції над поняттями. Правила визначення понять. Розподіл понять, правила розподілу. Поняття і слова.

Особливості судження. Його структура (суб'єкт, предикат, зв'язка). Види суджень. Логіка запитань і відповідей. Функція і структура запитань. Види запитань. Види відповідей. Судження і речення.

Особливості умовиводу. Його структура (засновки і висновки). Логічна основа і логічний наслідок. Види умовиводів. Дедукція як умовивід від загального до часткового. Категоричний силогізм. Індукція як умовивід від часткового до загального. Повна індукція, неповна індукція, наукова індукція.

Основні закони логіки: закон тотожності; закон протиріччя: закон виключеного третього; закон достатньої підстави.

Доведення і спростування. Гіпотеза як форма розвитку знань.

Культура мислення і роль логіки у її формуванні. Місце логіки в системі знань про людину і світ.

5. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Філософія як форма духовно-практичного освоєння людиною світу												
Тема 1. Філософія, коло питань, роль у житті людини і суспільства	9	2	1			6	9	1	1			7
Тема 2. Історія філософії як процес становлення і функціонування філософської проблематики	9	2	1			6	9	1	1			7
Тема 3. Діалектика та її альтернативи	9	2	1			6	9.5	1	0.5			8
Тема 4. Буття, субстанція, матерія в контексті філософських знань	9	2	1			6	9.5	1	0.5			8

Тема 5. Свідомість як відображення і діяльність	9	2	1			6	9.5	1	0.5			8
Разом за змістовим модулем 1	**45**	**10**	**5**			**30**	**46.5**	**5**	**3.5**			**38**
Модуль 2. Теоретико-практичний контекст <u>філософського, релігійного та логічного знання</u>												
Тема 6. Проблема людини у філософії	9	2	1			6	8.5	1	0.5			7
Тема 7. Суспільство: основи філософського аналізу	9	2	1			6	8.5	1	0.5			7
Тема 8. Філософські виміри гносеології та епістемології	9	2	1			6	9.5	1	0.5			8
Тема 9. Релігія як соціальне утворення	9	2	1			6	8.5	2	0.5			6
Тема 10. Логіка — наука про закони і форми правильного мислення	5	2	1			6	8.5	2	0.5			6
Разом за змістовим модулем 2	**45**	**10**	**5**			**30**	43.5	**7**	**2.5**			**34**
Всього годин	**90**	**20**	**10**			**60**	**90**	**12**	**6**			**72**

6. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	**ЗФН**
1.	Філософія, коло питань, роль у житті людини і суспільства	1	1
2.	Історія філософії як процес становлення і функціонування філософської проблематики	1	1
3.	Діалектика та її альтернативи	1	0.5
4.	Буття, субстанція, матерія в контексті філософських знань	1	0.5
5.	Свідомість як відображення і діяльність	1	0.5
6.	Проблема людини у філософії	1	0.5
7.	Суспільство: основи філософського аналізу	1	0.5
8.	Філософські виміри гносеології та епістемології	1	0.5
9.	Релігія як соціальне утворення	1	0.5
10.	Логіка — наука про закони і форми правильного мислення	1	0.5
	Разом	**10**	**6**

7. Завдання для самостійної роботи

№	Назва теми	К-ть годин ДФН	К-ть годин ЗФН
1.	Співвідношення знань, переконань, світогляду	2	2
2.	Співвідношення релігійного і міфологічного світогляду	2	2
3.	Типи філософування	2	3
4.	Чи можна вважати філософію наукою?	2	2
5.	Основні етапи античної філософії	2	2
6.	Загальна характеристика філософії європейського Середньовіччя	2	2
7.	Зв'язок філософії Нового часу і науки	2	3
8.	Загальна характеристика німецької класичної філософії	2	3
9.	Особливості класичної філософії	2	3
10.	Філософія життя	2	2
11.	Основні характеристики екзистенціалізму	2	2
12.	Особливості некласичної філософії	2	3
13.	Особливості постнекласичної філософії	2	3
14.	Єдність і взаємозв’язок основних законів діалектики	2	2
15.	Специфіка категорій діалектики	2	3
16.	Суть негативної діалектики	2	2
17.	Життєві корені та філософський смисл феномену буття	2	3
18.	Речовина і поле як види матерії	2	2
19.	Філософське і конкретнонаукове розуміння простору	2	3
20.	Філософське і конкретнонаукове розуміння часу	2	3
21.	Що таке психіка?	2	3
22.	Феномен підсвідомого	2	2
23.	Релігія — історичний тип світогляду і форма знання	2	2
24.	Віра релігійна і віра світська.	2	3
25.	Основні характеристики християнства	2	2
26.	Розвиток суспільства як природноісторичний процес	2	2
27.	Поняття — форма мислення	2	3
28.	Мислення як об’єкт логіки	2	2
29.	Співвідношення методу і методології	2	3
30.	Основні закони логіки	2	2
	Разом	**60**	**74**

8. Методи навчання

Під час викладання і вивчення дисципліни використовуються різні методи – лекції, семінарські заняття, дискусії, бесіди, рольові ігри, виступи здобувачів вищої освіти з рефератами, самостійна робота з літературою та ін.

9. Методи контролю

Контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою таких методів: усне опитування, тестування, контрольна робота, перевірка рефератів та ін.

Формою підсумкового контролю є **екзамен**.

Впродовж семестру здобувач має можливість максимально набрати 60 балів. Ще 40 балів — на заліку/екзамені. Максимальна кількість балів — 100.

Переведення даних 100-бальної системи оцінювання ECTC у 5-бальну систему здійснюється в такому порядку:

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в АПСВТ	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	60-69	3 (задовільно)
E	50-59	
FX	35-49	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань

а) Під час усних відповідей

– повнота розкриття теми;

– логіка викладення матеріалу та міра його глибини;

– аргументованість формулювань і висновків;

– вміння здобувача освіти самостійно інтерпретувати матеріал, робити порівняння, проводити історичні та логічні паралелі;

– культура мовлення;

– використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших джерел).

б) При виконанні письмової роботи (реферату)

– повнота розкриття теми;

– послідовність викладення матеріалу;

– чіткість формулювань і висновків;

– використання різноманітних джерел інформації;

– належний стилістичний і граматичний рівень тексту;

– дотримання вимог оформлення письмової роботи.

Оцінка ***«відмінно»*** виставляється здобувачам освіти, які глибоко засвоїли програмний матеріал, вільно володіють ним і логічно викладають. Демонструють при цьому знання літератури, точок зору і підходів, що існують у філософії. Показують вміння використовувати знання в практиці власної життєдіяльності, при оцінюванні явищ і процесів суспільного життя.

Оцінка ***«добре»*** виставляється здобувачам освіти, які належним чином засвоїли програмний матеріал і демонструють вміння ним оперувати. При цьому не в повній мірі орієнтуються в палітрі філософських підходів, допускають неточності у формулюваннях, мають незначні труднощі при інтерпретації отриманих знань в контексті практики.

Оцінка ***«задовільно»*** виставляється здобувачам освіти, які засвоїли базові положення програмного матеріалу, але їх знання позбавлені системності. Вони недостатньо знайомі з літературою, слабо орієнтуються в основних філософських проблемах, а також можливостях використання отриманих знань на практиці.

Оцінка ***«незадовільно»*** виставляється здобувачам освіти, які не засвоїли більшої частини програмного матеріалу, погано володіють філософською термінологією, допускають суттєві помилки, не в змозі показати зв'язок теоретичних положень з практикою.

Інформаційні ресурси

Основні

1. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія: підручник. — 4-те вид., переробл. — Харків: Право, 2023. —424 с.

2. Конверський А. Є. Традиційна логіка. — 3 вид., перероб та доп. Підручник для студентів закладів вищої освіти усіх спеціальностей. — Київ: Центр учбової літератури, 2023. — 408 с.

3. Павлов В. Л. Статус і завдання філософії в сучасному суспільстві // Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія». — 2023.— Випуск 46.— Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2023. — С. 152–164.

4. Петрушенко В. Л. Філософія: Підручник. — Львів: ПП «Магнолія 2006», 2025. — 504 с.

5. Філософія: підручник / В. С. Бліхар та ін. — Вид. 2-е, перероб. та доп. —Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. — 440 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4251/1/%D0%91%D0%BB%D1%96%D1%85%D0%B0%20%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf

6. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. — Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/12924/3/%D0%A4%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D0%B8%D1%8F%20%281%29.pdf

7. Філософія: підручник. — Одеса: Університет Ушинського, 2021. — 350 с. URL: https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/32659/1/Philosophy%202021.pdf

8. Харьковщенко Є. А Релігієзнавство: підручник. — Київ: КВЦ «Київський університет», 2019. — 479 с.

Додаткові

1. Гринів О. Історія філософії: Курс лекцій для аспірантів. — Львів: Тріада плюс, 2016. — 368 с. URL: https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/3443/1/istorija%20filosoifii.pdf

2. Павлов В. Л. Методологічна цінність філософського знання // Соціокультурні передумови трансформації методології науки: Монографія / Під ред. М. Ю. Савельєвої та Т. Д. Суходуб. — К.: Четверта хвиля, 2020. — С. 170–181. URL: https://cgo.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Monogr_Sav_Suh.pdf

3. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник. — Одеса, 2019 . — 320 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3fmb_finan/Filosofiya-navch.-posibnyk.-Petinova-O.B.pdf

4. Шепетяк О. М., Шепетяк О. Т. Філософія: Підручник. — Львів: Місіонер, 2020. — 784 с.

Електронні

1. Велика онлайн бібліотека e-Reading . URL: http://www.e-reading-lib.org/

2. Філософія без кордонів: ПлатонаНет. URL: http://platonanet.org.ua

3.Філософська антропологія: Web-кафедра. URL: http://www.anthropology.ru/ru/index.html

4. Електронна бібліотека Гумер. URL: http://www.gumer.info/